

KBO Berkel-Enschot - Belangenvereniging van Senioren

Al sinds 1954

Actief

KBO NIEUWS

secretariaat: 013-533 53 88 - www.kbo-berkelenschot.nl - e-mail: info@kboberkelenschot.nl

In dit KBO Nieuws:

Van de voorzitter	1
Rabo ClubSupport.....	2
Senioren zelf aan zet.....	2
Vaste wekelijkse activiteiten	3
Repair Café.....	3
Digitale hulp	3
Ons Koffie-uurtje	3
Feestelijke middag thuisblijvers	4
Cursussen najaar.....	4
Natuurwandeling	10
Samen uit Lunchen	10
Stichting Expo.....	11
Inschrijfformulier cursussen najaar	12

VAN DE VOORZITTER

Ten gevolge van een val belandt elke vijf minuten een 65-plusser op de spoedeisende hulp van het ziekenhuis. De val vindt meestal plaats in en om het huis.

Mijn moeder had over de vaste stoffen vloerbedekking in de woonkamer Perzische kleedjes liggen. Vermoedelijk kunststof kleedjes die de kwaliteitsaanduiding "Perzisch" niet waardig waren. "Waarom moeten over de vloerbedekking nu weer kleedjes liggen?", vroeg ik. "Nou, het staat leuk en waar ik veel loop slijt de vloerbedekking niet" was het antwoord. "Hartstikke gevaarlijk" zei ik, "Daar kun je achter blijven haken en vallen". Ze is verschillende keren gevallen, maar of de kleedjes daar de oorzaak van waren, is niet bekend. Maar als dat zo zou zijn, zou ze dat nooit toegeven. Ze had gelukkig een goed beendergestel en een val leverde alleen wat schaafwonden en blauwe plekken op. Met vallen en opstaan is ze toch bijna 100 jaar geworden. Op een van haar verjaardagen heb ik stiekem een kleedje wat opgebeld en terugkomend van het toilet mijn voet onder het kleedje gestoken en me in het zicht van de visite theatraal en gecontroleerd laten vallen. "Jongen wat doe je nou" riep ze. "U ziet toch dat ik struikel over dat rotkleedje,

doe ze nou toch eens weg". Ze heeft er een weggehaald, maar als eigenwijsheid nog uitgevonden had moeten worden, had zij dat gedaan. Ook de vraag waarom een puntig overbodig tafeltje niet bij het schroot gezet kon worden, werd genegeerd. Want ook overtollige meubilering is een oorzaak van verwondingen en breuken bij het vallen.

Om het vallen te voorkomen en daarmee het risico van kwetsuren terug te dringen, worden valpreventie cursussen georganiseerd. Zoals het woord al zegt, is het belangrijk de val te voorkomen. Verleden jaar was een van de onderdelen van het programma van de Zomerschool een valpreventieles. Nu behoor ik ook tot de risicogroep, dus schreef ik me in. Een nuttige les zo bleek, waarbij de nadruk lag op het oefenen van spieren die je overeind houden en het ontwikkelen van het evenwicht. Maar goed, je valt en bent alleen. Hoe kom je dan overeind als je niets gebroken hebt? Ook daarvoor werden in de les handige tips en technieken aangereikt.

Een emeritus hoogleraar, zelf 65 jaar, zei in een interview in de krant dat we het onszelf ook niet al te gemakkelijk moeten maken. Hij woont in een middeleeuws huis met een boerentrap, zoals hij die noemt, uit 1760. Met ongelijke treden en een krappe bocht. Een citaat uit het artikel: "Het domste wat je kunt doen is als 65-jarige in een levensloopbestendige woning gaan wonen, zonder drempels en met een lift. Dan weet je zeker dat je op je 75ste naar de fysio moet om te leren hoe je over drempels moet stappen". Aan de ene kant wat ongenueanceerd, want niet iedere 65-plusser is fysiek hetzelfde. Aan de andere kant heeft het mij wel aan het denken gezet.

Een van de redenen die wij als senioren gebruiken om te verhuizen is, naast een huis met trap, de tuin. Nu ben ik absoluut geen tuinier. Onder een boom met een goed boek vind ik heerlijk. Maar het staat me tegen om iedere keer weer een bij voorbaat verloren strijd met het onkruid aan te gaan. Nu woon ik in een buurt met door tuinarchitecten ontworpen en keurig onderhouden tuinen. Om niet te veel uit de toon te vallen, word ik gedwongen de strijd tegen het ongewenste lover aan te gaan. Met als gevolg spierpijn bij spieren waarvan het bestaan mij onbekend was. Toch: wat betreft mijn conditie een welkome bijvangst die mijn aversie tegen het onderhoud van de

tuin wat deed afnemen. Dat wil zeggen, niet op het moment van de activiteit, maar wel als ik, toch vol-
daan, in een comfortabele tuinstoel het resultaat van
mijn inspanningen overzie.

Bij het op peil houden van de spieren die je overeind
moeten houden, is discipline het belangrijkste. Elke
morgen proberen mijn partner en ik voortvarend op
de televisie de bewegingen van "Nederland in bewe-
ging" te volgen. Maar de verleiding om aanleidingen
te vinden dit over te slaan ligt op de loer. Het ont-
breekt ons daarbij niet aan creativiteit.

Nu ben ik in de gelukkige omstandigheid dat ik nog
een partner heb die, als ik na een val ergens hulpe-
loos als een schildpad op mijn rug zou liggen, me uit-
eindelijk wel overeind zou helpen. Anders is het als je
alleen bent. Gelukkig zijn er middelen zoals polsband-
jes waarmee je bij een val alarm kan slaan. Maar ja,
ook hier komt discipline weer om de hoek kijken. Dik-
wijls wordt vergeten het bandje om te doen. Nu wil ik
niet de zedenmeester uithangen, maar gezien het
eerder genoemde grote aantal senioren dat zich na
een val bij de spoedeisende hulp meldt, zijn we toch
verplicht daar preventief, in welke vorm dan ook, iets
aan te doen. Daarom als laatste voor zover het u ge-
geven is: "Maak het uzelf niet al te gemakkelijk".

Leo de Graaf

RABO CLUBSUPPORT

Stem op ons in
de **Rabo App**
of op
**rabobank.nl/
clubsupport**

Ook dit jaar doet KBO Berkel-
Enschot weer mee aan de
clubsupportactie van de Ra-
bobank. Rabo ClubSupport is
een initiatief van de Rabo-
bank met de bedoeling ver-
enigingen/clubs sterker en
toekomstbestendig te maken. Bij de inschrijving voor
Rabo ClubSupport geven verenigingen/clubs aan
waaraan ze de financiële steun besteden. Voor 2025
heeft KBO Berkel-Enschot bij de inschrijving als acti-
viteit "Senioren zelf aan zet" opgegeven, waaraan de
financiële steun van de Rabobank zal worden be-
steed.

Vanaf 1 september t/m 23 september kunnen leden
van KBO Berkel-Enschot, die tevens lid zijn van de
Rabobank, stemmen via internetbankieren van de
Rabobank. Wij hopen dat u uw stem zal uitbrengen
op KBO Berkel-Enschot, zodat een mooie bijdrage
ontstaat voor onze activiteit "Senioren zelf aan zet"
(zie hiernaast). Bij voorbaat dank voor uw stem.

SENIOREN ZELF AAN ZET

Praat vandaag over morgen

Iedereen wil graag ouder worden. In de eigen
vertrouwde en veilige omgeving. Iedereen wil
graag zoveel mogelijk zelfstandig blijven en de
zorg krijgen die nodig is. Het is goed om daar nu
al over te praten en na te denken. Ga in gesprek
over hoe u later wilt wonen, zorg wilt krijgen en
fit wilt blijven. Praat vandaag over morgen!

In vier bijeenkomsten wordt u meegenomen
naar de nabije toekomst van wonen en zorg.
U wordt aangemoedigd om tijdig na te denken
over de eigen woon- en leefsituatie. Goed wo-
nen is meer dan het hebben van een woning:
het gaat om de samenhang tussen de pas-
sende woning en de uitnodigende woonomge-
ving binnen een goed functionerend netwerk.
De serie bijeenkomsten is bestemd voor alle
senioren uit Berkel-Enschot. Zeker ook voor
de jongere senioren, ook zij worden uitgeno-
digd om deel te nemen aan het gesprek over
hun toekomst.

De vier bijeenkomsten zijn telkens op
donderdagmiddag van **14.00 uur –**
16.30 uur, in de Kapittelzaal van
S.C.C. De Schalm.

Data en thema's:

Bijeenkomst 1 **25 september:**
Bewustwording, een kijkje in de toe-
komst.

Bijeenkomst 2 **16 oktober:**
Wonen, toekomstig wonen begint nu.

Bijeenkomst 3 **6 november:**
Zorg en welzijn, de toekomst van de
zorg is thuis.

Bijeenkomst 4 **27 november:**
Gemeente aan het woord, rondje
door je eigen woontoeekomst.

U kunt zich aanmelden door een mail te sturen naar **info@swo-be.nl**

Meer informatie vindt u op:
www.kbo-berkelenschot.nl

De bijeenkomsten worden georganiseerd door KBO Berkel-Enschot en Stichting Welzijn Ouderen, in samenwerking met Senioren Brabant-Zeeland.

VASTE WEKELIJKSE ACTIVITEITEN

KBO Berkel-Enschot organiseert vele activiteiten. U treft hierover steeds informatie aan in dit KBO Nieuws en op de website. Daarnaast is er een aantal activiteiten die op vaste tijden en dagen georganiseerd worden zonder aparte vermelding. Voor deze activiteiten hoeft u zich niet vooraf aan te melden. Deze activiteiten zijn:

- Maandag:** 10.00u. Boswandeling vanaf Mie Pieters*
- 13.15u. Soos in De Schalm (bridge, rikken, biljarten)
- Dinsdag:** 13.30u. Fietsen Tempo 15 vanaf Eikenbosch 2
- Woensdag:** 09.30u. Renfietsen Tempo 25 vanaf St. Caecilia kerk
- Donderdag:** 13.30u. Jeu de boules bij Gilde St. Hubertus aan De Kraan. Poort is open vanaf 13.00u
- 13.30u. Fietsen Tempo 18 vanaf Hemels (maart t/m oktober)
- Vrijdag:** 10.00u. Wandelen met oefeningen vanaf parkeerplaatsen Schaapsven
- Zaterdag:** 10.30u. Boswandeling vanaf parkeerplaats bij Heinde**

*starten ook mogelijk om 10.30u. vanaf parkeerplaats bij Heinde (voorheen proeflokaal Bregje), Moergestelseweg 123, 5062 SP Oisterwijk.

** **Let op:** gelet op de geringe belangstelling op zaterdag voor de 10 km wandeling, starten we **zaterdag** voortaan om **10.30 uur** op het parkeerterrein bij 'Heinde' voor de **5 km** wandeling naar 'Venkraai' en terug.

REPAIR CAFÉ

Het Repair Café is toegankelijk voor alle inwoners van Berkel-Enschot. De reparaties, met uitzondering van de aanschaf van vervangende onderdelen, zijn gratis. Ter dekking van de kosten is een kleine donatie wenselijk, maar niet verplicht.

Het Repair Café is open op elke eerste dinsdagmiddag van de maand, dus de eerstkomende zitting is op **dinsdag 2 september** van 13.30 tot 16.00 uur in de kantine van korfbalvereniging OJC '98, Rauwbrakenweg 38. De kantine, die naast tennisvereniging Rauwbraken ligt, is met de auto bereikbaar via de Koningsoordlaan. Met de fiets of te voet via de Rauwbrakenweg of De Kraan.

Contactpersoon: Ad Dekker 06-53 77 05 99 of a.c.dekker1946@gmail.com

DIGITALE HULP

Zolang uw laptop, tablet, mobiele telefoon, digid, bank enzovoort werkt zoals verwacht, is er niets aan de hand. Zodra door een verandering in het systeem (en dat kan van alles zijn) het niet meer werkt, dan wordt het lastiger. Loopt u tegen zo'n probleem aan, dan kunt u een afspraak maken via 06-16 04 52 62 (Pia Clarijs). Dan gaan we samen kijken of we het probleem kunnen oplossen.

ONS KOFFIE-UURTJE

Elke eerste en derde woensdag van de maand (**nu op 3 en 17 september**) bent u tussen 10 uur en 12 uur van harte welkom in De Schalm. Het eerste kopje koffie of thee wordt u aangeboden door KBO/SWO. U hoeft geen lid van de

KBO te zijn en hoeft zich niet aan te melden. Ons Koffie-uurtje is voor alle senioren van Berkel-Enschot. U kunt gewoon binnenlopen en een plaatsje zoeken. Heeft u vervoer nodig dan kunt u een beroep doen op Els van der Meyden 013-533 26 04 of Harriët de Bresser 06-12 71 02 57 (kosten vervoer € 2,- per ochtend).

Werkgroep SocMa

FEESTELIJKE MIDDAG THUISBLIJVERS

Op **maandag 8 september** vindt namens de KBO in de Stulp van Torentjeshoef een gezellige ontspanningsmiddag plaats voor al die leden die door omstandigheden niet met de busreis mee konden. Aanvang 14.15 uur via hoofdingang Torentjeshoef.

Tijdens deze muzikale en culinaire middag bieden wij u, na ontvangst met koffie/thee en iets lekkers, een muzikaal optreden van Hans van Buul op accordeon. Met herkenbare liedjes, die uitnodigen om mee te zingen of zelfs om op te dansen, zorgt Hans voor een ontspannende middag, waarbij volop gelegenheid is elkaar te ontmoeten.

In de pauze serveren wij een drankje en een hapje, terwijl aan het eind van de middag catering Wolfs ons laat genieten van heerlijke lekkernijen.

Wij verwachten deze middag rond 17.15 uur af te sluiten.

Kaarten a € 7,50 zijn te reserveren bij Ria van den Berg 013-533 31 07.

De bijdrage wordt automatisch door de KBO geïncasseerd. U bent van harte welkom!

Werkgroep Ontspanning

CURSUSSEN NAJAAR

Ook dit najaar is er weer een interessant en gevarieerd cursusaanbod. Zie voor inschrijving pagina 12 van deze nieuwsbrief (vóór **15 september!**)

1. LEZING NALATENSCHAP

De onderwerpen die aan de orde komen, zijn onder meer:

- wat regel je in een levenstestament
- wat regel je in een testament
- is mijn oude testament nog in orde
- hoeveel erf- en schenkbelasting moet je betalen

- wat zijn de vrijgestelde bedragen in 2025 voor erfenis en schenking
- hoe werkt de eigen bijdrage voor de WLZ en hoe voorkom je dit.

Vanzelfsprekend bestaat altijd de mogelijkheid tot het stellen van vragen.

Docent:	Peter van Dongen
Datum:	Woensdag 22 oktober
Tijd:	14.00 – 16.00 uur
Waar:	SCC de Schalm, Kapittelzaal
Kosten:	€ 8,- incl. koffie en thee

2. KIJKJE ACHTER DE MUUR

Voor de meeste mensen is de gevangenis onbekend terrein. Je komt er ook niet zomaar binnen. Vanuit een 20-jarige ervaring als geestelijk verzorger in de bajes, neem ik u mee naar deze bijzondere werkplek.

Vastzitten is zeer ingrijpend. Voor ieder die dit zelf meemaakt, maar ook voor direct betrokkenen: partners, kinderen, ouders. Aan bod komen verschillende vormen van detentie (= opgesloten zijn) en doelstellingen van gevangenschap.

Centraal staan de vragen: Wat is de plek van geestelijke verzorging in de gevangenis? Wat overkomt de gedetineerde, verdachte of dader wanneer hij wordt weggerukt uit zijn "gewone" leven en wordt vastgezet?

Hoe om te gaan met boosheid, verzet, wanhoop, machteloosheid, schuldervaring?

En hoe lang gaat dit duren...?

Docent: Arie van Boekel

Datum: Dinsdag 4 november

Tijd: 14.00 – 16.00 uur

Waar: SCC de Schalm, Gastenverblijf

Kosten: € 8,- incl. koffie/thee

3. CURSUS SCHAKEN

In aansluiting op eerder georganiseerde cursussen schaken, wordt aan de leden van de KBO de gelegenheid geboden om in het najaar 2025 schaaklessen te volgen. Deze 5 lessen worden gegeven door ervaren leden van Schaakvereniging De Oude Toren en bestaan uit een mix van leren, oefeningen maken en spelen, aangepast aan de speelsterkte van de deelnemers, beginners en gevorderden. Het is een ontdekkingsreis die het schaken zo mooi maakt.

Doel: op gezellige wijze geestelijk fit blijven.

Docenten: Frans Deckers, Leo Elias, Wil Severijns en Ad Verhagen

Data: Dinsdag 7 en 21 oktober, 4 en 18 november en 2 december

Tijd: 10.00 – 12.00 uur

Waar: SCC de Schalm, Parlatorium / De Oude Keuken

Kosten : € 40 incl. koffie/thee

Uitgegaan wordt van minimaal 4 cursisten.

4. CURSUS BIJARTEN

De cursus bestaat uit zes lessen van anderhalf uur en is bedoeld voor leden met weinig of geen ervaring in de biljartsport. Een eigen keu meebrengen is niet

nodig. We hebben plaats voor twee groepen van drie personen. U dient bij aanmelding uw speelsterkte te vermelden: beginner of gevorderde (in dit laatste geval uw recente ervaring vermelden).

U wordt in een van beide groepen ingedeeld door de docent. Als er meer aanmeldingen zijn dan plaatsen, dan wordt een wachtlijst gevormd voor een volgende cursus.

Docent: Cor Willemsen

Data: Woensdag 17, 24 september en 1, 8, 15, 22 oktober

Tijd: Groep 1 (beginners): 9.30 -11.00 uur

Groep 2 (gevorderden): 11.15 -12.45 uur

Waar: SCC de Schalm, biljartruimte

Kosten: € 50,-

5. KLASSIEKE MUZIEK IN SCANDINAVIË EN GROOT-BRITTANNIË

Als we het hebben over klassieke muziek in Europa gaan onze gedachten al gauw uit naar landen als Oostenrijk, Duitsland, Frankrijk, Italië, Rusland en midden Europa (de Bohemen). Toegegeven, de bakermat van de klassieke muziek zoals we die nu kennen, ligt in die landen. Maar min of meer verborgen ligt er een

schat aan klassieke muziek in Groot-Brittannië en Scandinavië.

Iemand die een beetje ingewijd is in de klassieke muziek kan echt wel een paar namen van belangrijke componisten uit die landen noemen: Sibelius, Grieg, Nielsen, Elgar, Vaughan Williams en Holst. Maar buiten die grote namen wordt het al gauw stil.

In deze cursus wil ik jullie kennis laten maken met de rijke wereld van klassieke muziek in Groot-Brittannië en Scandinavië en muziek laten horen van componisten als Stenhammer, Moeran, Atterberg, Bantock en (Dorothy) Howell, om maar enkele namen te noemen.

De muziek uit deze landen heeft ook een aantal gemeenschappelijke kenmerken. De muziek is, naast alerhande sagen en verhalen, vaak gebaseerd op de onweerstaanbare natuur in deze landen. Ook de rijke koormuziek in beide landen is een gemeenschappelijke factor.

Ik neem jullie graag mee op een muzikale ontdekkingsreis door de soms ruige en weerbarstige maar tegelijkertijd prachtige natuur in deze landen en de componisten die dit zo prachtig wisten te verklanken.

Docent: André van Baest

Data: Donderdag 9, 16 en 23 oktober

Tijd: 10.00 – 12.00 uur

Waar: 't Muziekhuis

Kosten: € 22,- incl. koffie/thee

6. TWEE LEZINGEN OVER BEELDDE KUNST

A. Anders kijken naar kunst, zoals altijd met verrassende beelden

Een kunstenaar die kunstwerken maakt met o.a. chocola en pindakaas; een ander die werk maakte dat leidde tot een sterke polarisatie onder het

kuntpubliek over de waardering van zijn werk; een fotografe die foto's combineert met origami; een schilder die vooral bekend is van zijn schilderijen en tekeningen van pubermeisjes in vaak geërotiseerde poses, maar die altijd met respect is omgegaan met zijn modellen.

Kortom, een bonte verzameling van kunstenaars die zich, zoals vele anderen, onder andere lieten inspireren door iconische kunstwerken. Een nieuwe aflevering van 'Anders kijken naar kunst', waarin nauwelijks overlap is met voorgaande AKK-lezingen. Interessant voor liefhebbers van kunst, of je daar veel vanaf weet of niet.

B. Lezing over drie beroemde vrouwelijke fotografen

Vrouwen kunnen fantastische foto's maken. Dat laat ik zien via vele aansprekende beelden. Daarmee krijg je zicht op het werk van deze toonaangevende vrouwen. Annie Leibovitz is "Top of the Bill" in de Verenigde Staten. Veel grootheden heeft zij geportretteerd en zij heeft o.a. een prachtige serie reclamefoto's gemaakt voor Disney. Zij werd beroemd door een foto van John Lennon en Yoko Ono.

Rineke Dijkstra won in 2017 de Hasselblad Award, de meest prestigieuze prijs ter wereld op fotografiegebied. Ze is bekend geworden door haar serie over jonge mensen op het strand. Ook maakt ze regelmatig korte filmpjes.

Flora Borsi is een jonge fotografe uit Hongarije. Door fotomanipulatie creëert ze surrealistische beelden. Die zijn meestal gericht op identiteit, relaties, emoties en dromen. Op het merendeel van haar foto's is ze zelf model, regisseur en stylist. Met haar werk past ze uitstekend in deze tijd: we kunnen vaak niet meer zien of iets écht of fake is.

Alle drie maken ze héél verschillend werk; ze hebben hun werk geëxposeerd in o.a. het MOMA. Bij het vele beeldmateriaal krijg je uitgebreid commentaar.

Docent: John Lommen
Data: Woensdag 1 en 15 oktober
Tijd: 14.00 – 16.00 uur
Waar: SCC de Schalm, Kapittelzaal
Kosten: € 16,- incl. koffie/thee

7. CURSUS SCHILDEREN

Voor de cursus Schilderen zijn er op dinsdagmiddag nog 2 plekken over. De cursus start op dinsdagmiddag 23 september van 13.30 – 15.30 uur in de creatieve ruimte van de Schalm. De cursus bestaat uit 10 lessen.

Docent: Wilma de Wilde
Data: Dinsdag 23, 30 september en 7, 21 oktober en 4, 11, 18, 25 november en 2, 9 december
Tijd: 13.30 – 15.30 uur
Waar: SCC de Schalm, creatieve ruimte
Kosten: € 75,- incl. koffie en thee

8. CURSUS DJEMBÉ

Na een jaartje afwezigheid gaan we dit jaar weer aan de slag met Afrikaans trommelen. Ook al heeft men geen enkele muzikale achtergrond en technische vaardigheid, de trommel is het instrument bij uitstek om te ervaren hoe leuk het is om samen muziek te maken. Het is het oudste muziekinstrument dat we in

talloze culturen terugzien, waarvan de Afrikaanse cultuur wel de meest bekende is. Cees Oerlemans neemt je op inspirerende wijze mee op reis naar deze cultuur. Hij maakt je stap voor stap wegwijs in de geheimen van de authentieke Afrikaanse ritmes. Zowel diegenen die dit voor het eerst doen als de deelnemers die al vaker deze lessen volgden, worden zodanig begeleid dat ze samen een swingende groep gaan vormen. Het plezier van samenspelen staat daarbij voorop.

Docent: Cees Oerlemans
Data: Vrijdag 24, 31 oktober en 7, 14, 21 november
Tijd: 14.00 – 16.00 uur
Waar: 't Muziekhuis
Maximaal 12 deelnemers
Kosten: € 40,- incl. koffie en thee

9. LITERAIRE LEESGROEP

Al jaren begeleid ik leesgroepen en na iedere bijeenkomst ben ik weer blij verrast door de vele verschillende indrukken die de roman op de lezers gemaakt heeft. Het gaat dan vooral om de kern van de roman. Dus wat heeft jou het meest geraakt in de roman? Die verschillende meningen maken het lezen van een boek in een leesgroep elke keer weer heel erg waardevol.

Mijn lezers krijgen altijd vooraf informatie over de auteur en over haar of zijn werk en enkele discussievragen. Deze discussievragen zijn vooral bedoeld als leidraad bij de gezamenlijke discussie over de roman. Ze zijn zeker niet bedoeld als een soort 'huiswerk'. Wanneer de verhaalde gebeurtenissen geschreven zijn tegen de achtergrond van een historische gebeurtenis voeg ik enige informatie daarover toe. Enig inzicht in de wijze waarop een auteur zijn ideeën tot uitdrukking gebracht heeft, maakt het lezen van een roman nog interessanter. Daarom zal ik ook daar wat aandacht aan besteden.

De informatie krijgen de lezers toegezonden via de e-mail. Als dit problemen oplevert, gebeurt dat via de post.

De boeken die besproken worden, zijn op dit moment allemaal te koop als boek en als e-book.

Docent: Berti Oprins
Data: Dinsdag 7 oktober en 11 november
Tijd: 10.00 – 12.00 uur
Waar: SCC de Schalm, Gastenverblijf
Kosten: € 12,- incl. Koffie/thee

10. BIJEN EN ONZE LEEFOMGEVING

We kennen in Nederland ruim 350 soorten bijen en hommels. De honingbij is er daar slechts een van. Door het houden van bijen door imkers is de honingbij het grootste in aantal. In een bijenkast zitten in het hoogseizoen (mei tot en met augustus) tussen de 30.000 en 50.000 bijen, terwijl andere bijen en hommelsoorten bestaan uit kleine volkjes of zelfs solitair leven. Bijen zijn belangrijk voor de bestuiving en daarmee voor ons voedsel. Met andere woorden: zonder bijen komt onze voedselvoorziening ernstig in gevaar. De afgelopen jaren is het aantal bijen (en insecten) sterk afgenomen. De belangrijkste redenen hiervan zijn bijenziekten (zoals de varroamijt) en virussen. Door verstening van onze leefomgeving kan de wilde bij onvoldoende voedsel en nestgelegenheid vinden. Het gebruik van pesticiden en bestrijdingsmiddelen neemt nog steeds toe. Soms sterven hierdoor complete volken.

De imker streeft naar rustige, niet steeklustige bijen die goed honing- en stuifmeel halen. We beïnvloeden dit door de teelt van raszuivere koninginnen die deze eigenschappen via de larven aan de werkbijen en darren doorgeven. Alle bijen hebben vervolgens een eigen taak binnen het volk en klimmen in de tijd dat ze leven (in het seizoen 6 weken) op de 'to do ladder' op van poetsbij naar wachtbij naar zoekbij en haalbij.

In de lezing neem ik u mee in het leven en belang van de bijen en de werkzaamheden van de imker.

Docent: Johan Remmers, imker

Datum: Dinsdag 14 oktober

Tijd: 10.00 – 12.00 uur

Waar: SCC de Schalm, Kapittelzaal

Kosten: € 8,- incl. koffie/thee

11. OEKRAÏNE EN RUSLAND, ACHTERGRONDEN VAN EEN OORLOG

'Oekraïne heeft als zelfstandig land geen recht van bestaan' en 'de ineenstorting van de Sovjet-Unie is de grootste geopolitieke ramp van de twintigste eeuw', aldus Vladimir Poetin.

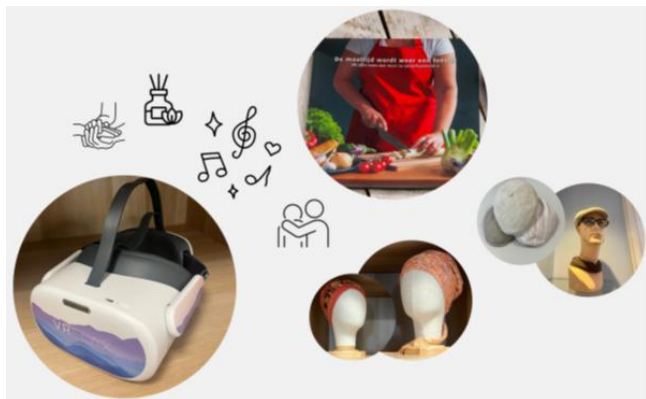
Er is sinds 2022 weer een oorlog in Europa en ons land is daarbij betrokken door wapenleveranties aan Oekraïne, sancties tegen Rusland en de opvang van zo'n 120.000 vluchtelingen. Die oorlog komt blijkbaar dicht bij ons: op 3 mei jl. schreef *de Volkskrant* dat 'zich momenteel meer Nederlanders verbonden voelen met de strijd in Oekraïne (31%) dan met de oorlog in het Midden-Oosten (19%)'. Dat is opmerkelijk gezien de historische banden van Nederland met Israël en de enorme schaal van de verwoestingen en tienduizenden slachtoffers in de Gazastrook.

In de lezing belichten we de achtergronden van de oorlog in Oekraïne en bekijken we welke gebeurtenissen eraan voorafgingen. Ook bespreken we welke doelen Rusland wil bereiken en welke kansen het daarbij heeft. Verder komt aan de orde waarom veel westerse landen Oekraïne steunen. Ten slotte bekijken we de gevolgen van de oorlog, de rol van de Verenigde Staten en de kansen op een grotere Europese oorlog.

De deelnemers ontvangen na afloop digitaal een PDF met de belangrijkste dia's van de lezing.

Docent: Gerard Olthof
 Datum: Dinsdag 28 oktober
 Tijd: 14.00 – 16.00 uur
 Waar: SCC de Schalm, Kapittelzaal
 Kosten: € 8,- incl. koffie/thee

12. HOE AANVULLENDE ZORG BIJDRAAGT AAN EEN BETERE KWALITEIT VAN LEVEN

Wat is aanvullende zorg precies, en wat kan het voor u betekenen? Tijdens deze informatieve en inspirerende bijeenkomst nemen we u mee in de wereld van complementaire zorg en de waardevolle activiteiten van de Inloopruijnte Oncologie – Hematologie. De inloopruijnte biedt al sinds 2008 een warme plek voor mensen met kanker en hun naasten. Het is een plek waar ruimte is voor een luisterend oor, psychosociale ondersteuning en niet-medische informatie. Binnen de inloopruijnte wordt complementaire zorg tastbaar gemaakt.

Tijdens deze bijeenkomst krijgt u uitleg over het belang van aanvullende zorg bij kanker en ervaart u hoe onder andere ontspanning en muziek kunnen bijdragen aan een betere kwaliteit van leven. Ook lichten we toe wat de rol van de inloopruijnte is in dit geheel, en hoe u of uw naasten hier gebruik van kunnen maken.

Laat u verrassen door de kracht van complementaire zorg en ervaar hoe dit een verschil kan maken.

Docent: Lonneke van Vugt en Indy van der Linde
 Datum: Maandag 24 november
 Tijd: 14.00 – 16.00 uur
 Waar: SCC de Schalm, Kapittelzaal
 Kosten: € 8,- incl. koffie/thee

13. VERWARRING IN VERSCHIEDENHEID: DEMENTIE IN AL HAAR VORMEN

In deze lezing wordt u meegenomen in de verschillende vormen van dementie die er bestaan en wat de impact is op het dagelijks functioneren van degene met dementie en zijn of haar naasten.

U krijgt informatie over de veranderingen in het brein, maar er zal ook worden stilgestaan bij verschillende cognitieve en gedragsmatige veranderingen die kunnen ontstaan.

Docent: Robin van de Kieboom
 Datum: Woensdag 29 oktober
 Tijd: 14.00 – 16.00 uur
 Waar: SCC de Schalm, Kapittelzaal
 Kosten: € 8,- incl. koffie/thee

14. MAATSCHAPPIJKRING

De Maatschappijkring is bedoeld voor KBO-leden die zich interesseren voor alles wat er speelt in de wereld om ons heen: van politiek tot natuurwetenschap, van de medische wereld tot milieubeleid en van overheid tot bedrijfsleven. Het programma van de kring bestaat uit lezingen, bedrijfsbezoeken en excursies.

Het programma van 2025/2026 werd samengesteld door de werkgroep Maatschappijkring bestaande uit Ietje van 't Hullenaar, Mieke Freijse, Cees van Oorschot en Jos Loonen.

Op dit moment heeft de kring ongeveer 120 leden. De inschrijving voor het komende jaar is geheel open,

maar het is niet zeker dat uw inschrijving zal kunnen worden gehonoreerd: het aantal leden kan niet ongelimiteerd oplopen. Zoals elk jaar beginnen we ook nu weer met een nieuwe deelnemerslijst: ook de kringleden van 2024/2025 moeten zich opnieuw inschrijven!

De kosten voor het lidmaatschap van de Maatschappijkring bedragen € 35,00. Dit is inclusief koffie of thee bij de lezingen. Voor sommige excursies kan een extra bijdrage worden gevraagd voor de reiskosten en/of entree.

Dit mag u verwachten (wijzigingen voorbehouden):

2025	
18 sep	Tineke Donga en Kees Miedema, <i>Het werk van de Dorpsraad</i>
9 okt	Excursie naar Fresh Mushroom Europe, in Meer (B)
10 nov	Excursie naar ASML Experience Center, in Veldhoven
20 nov	Igor Maas, Recherche Tilburg, <i>De organisatie van de politie, actuele thema's</i>
11 dec	Jos Loonen, <i>De ster van Bethlehem</i>
2026	
15 jan	Chris Paulussen, <i>High Tech in Zuidoost-Brabant, en hoe dat zo gekomen is.</i>
12 feb	Tjen Beljaars, <i>Gerrit Rietveld, meubelmaker en architect</i>
12 mrt	Erik de Ridder, watergraaf, <i>Het belang van water in Brabant</i>
9 apr	Excursie naar EKWC (Keramiek), in Oisterwijk
7 mei	Henk Neggers. <i>Mannen in Pyjama's, over het Duitse munitiedepot in de Oisterwijkse bossen</i>
11 jun	Excursie Rietveldsafari in Bergeijk

NATUURWANDELING

Er is maandelijks een gezellige en afwisselende wandeling in onze mooie natuur. De wandelingen vinden plaats op donderdag in de middag. We starten om 13.30 uur vanaf Eikenbosch 2, het oude winkelcentrum. We carpoolen en betalen € 2,50 aan de chauffeur. Na afloop drinken we koffie, op eigen rekening. We zijn rond 17.00 uur weer terug in Berkel-Enschot. Aanmelden is niet nodig. De volgende wandeling staat gepland op:

25 september

Oisterwijk, Balsvoort

Voor meer informatie betreffende de wandelingen kunt u contact opnemen met Jeff Denissen (06-24 69 17 40) of met Jan van de Wiel (06-10 47 66 54).

SAMEN UIT LUNCHEN

Zoals ook in voorgaande jaren verzorgen wij dit jaar weer zelf een lunch. Ook deze keer in 't Muziekhuis naast Boerderij Denissen. Deze lunch is op **dinsdag 30 september**. De lunch wordt georganiseerd door KBO/SWO, dus voor alle senioren van Berkel-Enschot. We willen graag weten op hoeveel mensen we kunnen rekenen, dus daarom graag van tevoren aanmelden. Dit kan tot **26 september**. Het maximum aantal bezoekers is 55 personen, zorg dat u er op tijd bij bent. U kunt zich alleen telefonisch aanmelden. Dit kan bij:

Ine van de Wiel tel: 06-10 73 75 62 of bij Ria van de Kam tel: 013-533 26 21. Geef a.u.b. duidelijk aan dat u voor de lunch belt.

Indien u vervoer nodig hebt, kunt u dat meteen afspreken en zorgen wij ervoor dat u op tijd wordt opgehaald (kosten vervoer € 2,-).

Indien u vervoer nodig hebt, kunt u dat meteen afspreken en zorgen wij ervoor dat u op tijd wordt opgehaald (kosten vervoer € 2,-).

Indien u vervoer nodig hebt, kunt u dat meteen afspreken en zorgen wij ervoor dat u op tijd wordt opgehaald (kosten vervoer € 2,-).

Indien u vervoer nodig hebt, kunt u dat meteen afspreken en zorgen wij ervoor dat u op tijd wordt opgehaald (kosten vervoer € 2,-).

Wij vragen voor deze lunchbijeenkomst een bijdrage van € 6,50 p.p. Daarvoor heeft u dan een kopje koffie/thee, soep, broodje, krentenbol, een toetje en veel gezelligheid samen. U bent welkom vanaf 11.30 uur en we starten met een kopje koffie. We stoppen om 14.00 uur en hopen dat u dan met een voldaan gevoel naar huis gaat.

Tot ziens op dinsdag 30 september

Werkgroep SocMa

STICHTING EXPO

CULTUURPROEVERIJ, EEN GRATIS VOORPROEFJE OP 13 SEPTEMBER 2025.

Zaterdag 13 september vieren SCC De Schalm en Stichting EXPO het eerste lustrum van de Cultuur-Proeverij. Van 12.00 tot 18.00 uur zijn er de hele dag in verschillende ruimtes van De Schalm culturele activiteiten voor jong en oud. Met verscheidene mini-optredens van artiesten die in de loop van het seizoen komen optreden.

Duo Saraswati

Een ruime keus uit het programma:

12.00 uur: Barbershopkoor T-Sing
 13.00 uur Eva en Ilona: folkpop
 13.30 uur Duo Saraswati: Europees en Indisch klassiek
 14.00 uur Linda van der Linden countrypop
 14.30 uur Axel en Nora: klassiek
 15.00 uur Piano-estafette en publieksquiz
 16.00 uur Pianorecital Toonaangevend
 17.00 uur Podium Muziek

Maar liefst vier exposities: van basisschool kinderen, Fotoclub BE, de heemkundekring en Serva van Hooff.

Elk heel uur vanaf 12.00 uur: familiefilm De Zoentjesdief; vanaf 12.15 uur voor alle kinderen schminksessies en dan kunt u nog schaken, informatie ontvangen van de jaarprogramma's van Stichting EXPO en SCC

De Schalm en ook de KBO en het Vrouwengilde informeren u over hun activiteiten. En... zoals al gezegd: ALLES GRATIS. En dit alles ingebed in Berkel-Enschot BRUIST, het tweedaags festival dat de Dorpsraad organiseert.

ENSEMBLE PROFONDAMENTE : VAN VRIENDSCHAP EN VERLANGEN

Datum: Zondag 28 september
 Tijd: 11.30 uur
 Locatie: Abdijpodium De Schalm
 Kosten: €10,-- (incl. koffie en thee na afloop)
 Tickets: onskoningsoordcultureel.nl

"s Nachts in mijn droom zoek ik mijn lief

Ik zoek hem, maar ik vind hem niet

Ik dwaal door de stad op zoek naar mijn lief,

Ik zoek hem, maar ik vind hem niet..."

Het nieuwe programma van Profondamente bezingt de vriendschap. De veertien zangers en zes instrumentalistinnen laten in dit concert de prachtige harmonieën van zeventiende-eeuwse meesters klinken. Bezielde muziek die nog altijd ontroert.

Stichting EXPO is er trots op dat we de première kunnen organiseren van dit gerespecteerde gezelschap uit de regio, dat onder leiding staat van Eelco Kooiker en Martijn Verbrugh.

INSCHRIJFFORMULIER CURSUSSEN NAJAAR

Naam:KBO Lidnr:

1	Lezing Nalatenschap	22 oktober
2	Kijkje achter de muur	4 november
3	Cursus Schaken	7 en 21 oktober, 4 en 18 november, 2 december
4	Cursus Biljarten*	17 en 24 september, 1, 8, 15 en 22 oktober
5	Klassieke muziek in Scandinavië en Groot-Brittannië	9, 16 en 23 oktober
6	Twee lezingen over beeldende kunst	1 en 15 oktober
7	Cursus schilderen	23 en 30 september, 7 en 21 oktober, 4, 11, 18 en 25 november, 2 en 9 december
8	Cursus Djembé	24 en 31 oktober, 7, 14 en 21 november
9	Literaire leesgroep	7 oktober en 11 november
10	Bijen en onze leefomgeving	14 oktober
11	Oekraïne en Rusland	28 oktober
12	Hoe aanvullende zorg bijdraagt aan een betere kwaliteit van leven	24 november
13	Verwarring in verscheidenheid	29 oktober
14	Maatschappijkring	18 september, 9 oktober, 10 november, 20 november, 11 december, 15 januari, 12 februari, 12 maart, 9 april, 7 mei en 11 juni.

Als u aan één of meer activiteiten wilt deelnemen, kunt u zich op verschillende manieren aanmelden:

1. Digitaal via het inschrijfformulier op de website kbo-berkelenschot.nl
2. Via een mail aan piadahlhaus@icloud.com met daarin uw naam, het nummer en de naam van de cursus(sen)
3. Via een Whatsapp aan Pia Clarijs-Dahlhaus, telefoonnummer 06-16 04 52 62 onder vermelding van uw naam, het nummer en de naam van de cursus(sen)
4. Dit formulier inleveren bij Pia Clarijs-Dahlhaus, Verdilaan 5, 5056BD Berkel-Enschot. Omcirkel de nummers van de gewenste cursus(sen).

Geeft u zich bij voorkeur op via optie 1 of 2. U hebt de tijd tot **15 september**.

De bijdrage wordt vóór het begin van de cursus geïncasseerd. U hoeft dus zelf geen betaling te doen!

Als een cursus onverhoopt niet door kan gaan, dan ontvangt u daar zo snel mogelijk na de sluitingsdatum bericht over.

*Vermeld bij inschrijving svp uw speelsterkte!